

УДК 7.012:001.891

КОМПОЗИЦІЇ ПЕРСПЕКТИВНОЇ ПОБУДОВИ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ

Студ. Д.А. Прасол, гр. БДweb-16
Наукові керівники доц. Т.В. Струмінська
доц. С.І. Прасол
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – визначити основні рішення перспективної побудови композиції творів живопису періоду Ренесанс.

Завдання – проведення порівняльного аналізу живописних робіт митців періоду Ренесансу, надасть змогу відстежити розвиток перспективного мислення у художників того часу та зацікавити для кращого засвоєння матеріалу з перспективи, на прикладах робіт відомих художників.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є живописні твори художників Ренесансу вибраної тематики. Предметом дослідження є використання геометричних побудов як засіб, що сприяє правильній передачі перспективних явищ.

Методи та засоби дослідження. Системний та порівняльний аналіз творів живопису митців періоду Ренесанс.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проведення порівняльного аналізу перспективної побудови композиції відомих живописних полотен набуло подальшого розвитку для практичних вправ з оволодіння та засвоєння матеріалу з лінійної перспективи.

Рисунок 1 - Церква монастиря
Сант-Анджело в Капуе.

Рисунок 2 - Тадео Гадди,
(1351-52 рр.)

Результати дослідження. Розвиток методів побудови перспективних зображень цікаво прослідкувати, порівнюючи картини художників початку другого тисячоріччя в історичному розвитку на прикладі одного з найпопулярнішого євангельського сюжету «Тайна вечеря».

На найранішньому зображенні «Тайної вечері», фресці XII сторіччя в Церкві монастиря Сант-Андже-ло в Капуе (рис.1) предмети переднього плану показано в ортогональній паралельній проекції без врахування глибини простору. Будівлі заднього плану показано площинно. На зображенні використано умовні прийоми (ярусна композиція), які використовувались митцями того часу.

Розвиток перспективного мислення в художніх роботах раннього Ренесансу можна простежити у художника Тадео Гадди (рис.2). Балкон заднього плану виписано у відповідності законам лінійної перспективи, а об'єкти переднього плану надані в аксонометричній проекції, де паралельні лінії лавки і стола залишаються паралельними, що суперечить фізіології і баченню зоровим апаратом людини.

Ефект глибини простору на фронтальній перспективі створює квадратна підлога і стеля у картині Доменіко Гірландайо (рис.3). А для того, щоб їх повніше показати художник використав дві точки зору: для підлоги підвищив точку зору, а для стелі – понизив. Стіл і самі особистості сюжету написані з найвищої точки зору.

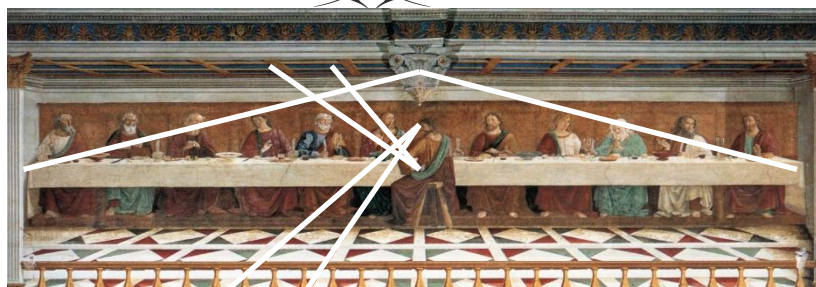

Рисунок 3 - Доменіко Гірландайо

На фресці Андреа дель Кастаньо "Тайна вечеря" (рис.4) євангельська драма передана досить стримано. Тут три головних персонажі: Христос, Іоанн, Іуда. Це сюжетний центр, але енергетичною точкою є не благословляюча рука Спасителя, не хижий жест зрадника, не сумно схилена голова Іоанна, а його рука, покладена на руку Христа. Цей жест - прохання про прощення. Точка збігу глибинних ліній міститься трохи нижче рук, але глядачеві здається, що перспектива направляє погляд саме на руки Христа і Іоанна.

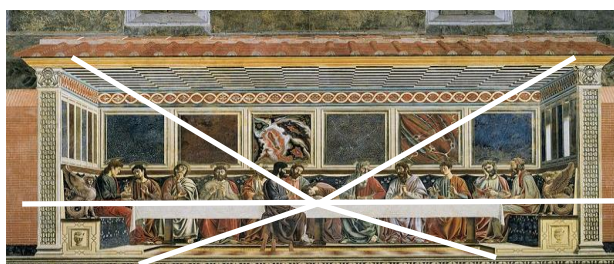

Рисунок 4 - Андреа дель Кастаньо (1445-1450 рр.)

Аналізуючи роботи митців другої половини XIV-XV століть, а саме – Доменіко Гірландайо, Дирк Боутс, Андреа дель Кастаньо, Тадео Гадди, Козимо Росселлі, Ерколе де Роберті, Анжеліко-Фра на прикладі євангельського сюжету «Тайна вечеря» можна вважати, що єдина точка збігу поширюється на весь простір картини, хоча художники користуються поки що лише фронтальним зображенням, а кутова побудова перспективи їм практично невідома. Часто точка збігу використовується для того, щоб підкреслити головну ідею картини; однак є картини, де точка збігу падає на абсолютно незначуще місце картини. Можна вважати, що живописні роботи, які були аналізовані – симетричні, тобто точка збігу умовно ділить картину навпіл по горизонталі.

Висновки. Розвиток системи відтворення зображення на площині картин періоду Ренесанс, з одного боку, та успішне вдосконалення геометричних прийомів перспективних побудов, з іншого, сприяли розвитку лінійної перспективи в наукову дисципліну, а проведення порівняльного аналізу відомих живописних полотен, є цікавою справою для оволодіння та засвоєння матеріалу.

Ключові слова. Твори живопису, період Ренесансу, перспективні побудови, лінійна перспектива.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волошинов А.В. Математика и искусство / А.В. Волошинов – М.: Просвещение. – 1992. - с.335
2. Раушенбах Б.В. Системы перспективы в изобразительном искусстве: Общая теория перспективы. / Б.В. Раушенбах – М.: Наука. - 1986. – 256 с.
3. Макарова Маргарита Рисунок и перспектива : теория и практика : Учебное пособие для студентов художественных специальностей 2-е изд., испр. / М. Макарова – М.: Мир. Академический проект. – 2014. 382 с.